

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**Кафедра публічного управління,
менеджменту інноваційної діяльності та дорадництва**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Директор ННІ неперервної освіти і туризму
д.ю.н., професор Іван Гриценко
“5” червня 2023 р.

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри публічного управління,
менеджменту інноваційної діяльності
та дорадництва
Протокол № 15 від “5” червня 2023 р.
В.о. завідувача кафедри:
д.держ.упр., доцент Сергій Приліпко

“РОЗГЛЯНУТО”

Гарант ОП “Публічне управління та адміністрування”
д.держ.упр., доцент Володимир Олійник

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“ ТЕХНОЛОГІЇ СТРАТЕГУВАННЯ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ”

Галузь знань: 28 “Публічне управління та адміністрування”
Спеціальність 281 “Публічне управління та адміністрування”
Освітньо-професійна програма: “Публічне управління та адміністрування”
Освітній ступінь: магістр

Розробник: в.о. завідувача кафедри публічного управління, менеджменту
інноваційної діяльності та дорадництва, д.н.д.у., доцент
Приліпко Сергій Михайлович

Київ – 2023

**1. Опис навчальної дисципліни
“Технології стратегування в публічному управлінні”**

Галузь, спеціальність, ОПП, освітній ступінь	
Галузь знань	28 “Публічне управління та адміністрування”
Спеціальність	281 “Публічне управління та адміністрування”
Освітньо-професійна програма	“Публічне управління та адміністрування”
Освітній ступінь	магістр
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	Обов’язкова
Загальна кількість годин	150
Кількість кредитів ECTS	5
Кількість змістових модулів	2
Курсовий проект (робота)	–
Форма контролю	Екзамен
Показники навчальної дисципліни для заочної форм навчання	
	заочна форма навчання
Рік підготовки	1
Семестр	2
Лекційні заняття	8 год.
Практичні заняття	6 год.
Самостійна робота	136 год.
Індивідуальні завдання	-
Кількість тижневих аудиторних годин	6 год.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни “Технології стратегування в публічному управлінні” є набуття у здобувачів вищої освіти освітнього ступеня магістра загальних та фахових компетентностей щодо формування та реалізації органами публічної влади та іншими суб’єктами діяльності стратегій розвитку у сфері публічного управління та адміністрування.

Завдання полягає у формуванні у здобувачів теоретичних знань та набутті практичних навичок щодо застосування методологічного інструментарію під час розроблення й реалізації стратегій розвитку об’єкта публічної сфери з урахуванням практичного досвіду роботи.

Програмні результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни слухач повинен

знати:

- теоретико-прикладні засади здійснення стратегічного управління та планування: суб’єкти й об’єкти, типи, принципи, методи, підходи, функції;
- методологічний інструментарій стратегування та техніки прийняття управлінських рішень;
- нормативно-правову базу системи стратегічного управління та планування з метою забезпечення цілей сталого розвитку;
- основні положення стратегічного планування регіонального розвитку та структуру програм соціально-економічного розвитку регіонів;
- особливості матеріально-технічної та фінансової підтримки міжнародними програми технічної допомоги проєктів стратегічного характеру на місцевому рівні;
- процес стратегічного планування розвитку об’єднаних територіальних громад;
- порядок підготовки та подання проєктів до Державного фонду регіонального розвитку тощо;

вміти:

- розробляти національні, регіональні та місцеві програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, на основі лідерства та командної роботи;
- визначати, оцінювати й обґрунтовувати стратегічні напрями розвитку об’єктів публічної сфери на центральному, регіональному та місцевому рівнях;
- застосовувати у професійній діяльності концептуальні та методологічні підходи з публічного управління та адміністрування;
- використовувати сучасний інструментарій стратегічного планування, який базується на інноваційному розвитку, управлінні ризиками та якістю;
- застосовувати різноманітні техніки стратегування регіонального та

місцевого розвитку;

- надавати органам публічної влади пропозиції щодо застосування механізмів та інструментів реалізації стратегій і програм;
- приймати обґрунтовані управлінські рішення у сфері стратегічного планування з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції;
- застосовувати окремі елементи зарубіжного досвіду формування й реалізації стратегій, концепцій та програм.

Набуття компетентностей:

загальні компетентності (ЗК): здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером; здатність розробляти та управляти проектами; здатність приймати обґрунтовані рішення;

спеціальні (фахові) компетентності (СК): здатність визначати показники сталого розвитку та розробляти стратегічні документи на загальнодержавному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

Міждисциплінарні зв'язки. Вивчення дисципліни базується на теоретичних знаннях та практичних навичках з дисциплін: “Публічна політика та євроінтеграційні процеси”, “Методологія та організація наукових досліджень”; “Публічне управління”, “Право в публічному управлінні”, “Організація діяльності органів публічної влади” та “Публічне адміністрування”.

Згідно з навчальним планом для слухачів заочної форми навчання на вивчення дисципліни “Технології стратегування в публічному управлінні” відводиться 150 год., у т.ч. на лекції – 10 год.; практичні заняття – 8 год.; самостійну роботу – 132 год.

Основними формами вивчення дисципліни “Технології стратегування в публічному управлінні” є лекції, практичні заняття та самостійна робота. Самостійна робота передбачає опрацювання змісту лекційного матеріалу, нормативно-правових актів, монографій, наукових публікацій, підручників, навчальних і методичних посібників, статистичних та інформаційно-аналітичних джерел. Під час самостійної роботи здійснюється підготовка рефератів, аналітичних записок, проектів стратегій, концепцій, програм, в яких висвітлюються питання використання різноманітних технік стратегування. Видами контролю знань є поточний, проміжний контроль і підсумкова атестація, яка проводиться у формі іспиту за екзаменаційними білетами.

3. Програма та структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади застосування технологій стратегування в публічному управлінні

Тема 1. Теоретичні засади стратегічного управління та планування

Зміст основних понять: “розвиток”, “стратегія”, “стратегічне управління”, “стратегічне планування”, “стратегування”, “концепція”, “програма” тощо. Наукові школи стратегічного управління. Методика пошуку й аналізу зарубіжних і вітчизняних наукових джерел інформації з питань стратегування об’єкта дослідження. Стратегічне мислення та підходи до бачення стратегії. Система стратегічного управління в Україні. Мета, цілі, завдання, суб’єкти й об’єкти, види, класифікація, принципи, функції, підходи, методи та інструменти стратегічного планування. Цілі сталого розвитку в основі формування та реалізації стратегічних документів держави. Етапи розробки стратегії для органів публічної влади. Механізми формування та реалізації стратегій. Практики стратегічного управління та планування розвинених країн світу.

Питання для самопідготовки за темою 1

1. У чому полягає зміст поняття “стратегія”?
2. Яка різниця між стратегічним управлінням і стратегічним плануванням?
3. Що ви розумієте під терміном “стратегування”?
4. Скільки наукових шкіл стратегічного управління Вам відомо?
5. Які складові утворюють систему стратегічного управління в Україні?
6. На яких принципах здійснюється стратегічне планування?
7. Які підходи застосовують суб’єкти під час стратегування?
8. У чому полягає зміст програмно-цільового методу?
9. Чому в основі формування та реалізації стратегічних документів держави необхідно враховувати цілі сталого розвитку?
10. Які існують позитивні практики стратегічного управління та планування у розвинених країнах світу?

Тема 2. Методологічний інструментарій застосування технологій стратегування об’єктів публічної сфери

Стратегування як процес. Прийняття науково-обґрунтованих управлінських рішень в умовах постійних змін і викликів суспільства. Передумови та доцільність стратегування. Лідерство та командна робота під час стратегічного планування. Використання управлінських технологій під час розроблення стратегії розвитку об’єкта дослідження: системний та ситуаційний аналіз, планування, прогнозування, моделювання, управління змінами, “дерево рішень”; підходи: історичний, модернізаційний, програмно-цільовий,

системний, ситуаційний, синергетичний, кластерний. Інструменти діагностики внутрішнього та зовнішнього середовища: PEST- та SWOT-аналіз. Управління потенційними ризиками. Системний підхід до розроблення національних стратегій, концепцій і програм. Соціально-економічне прогнозування та планування. Залучення громадськості до прийняття управлінських рішень. Особливості застосування підходу “ЛІДЕР” при розробці державних, регіональних і місцевих стратегій та програм розвитку. Експертиза у стратегічному плануванні. Інформаційно-консультаційне забезпечення та дорадчий супровід суб’єктів стратегічного управління та планування. Моніторинг та оцінювання стратегій і програм розвитку об’єкта дослідження.

Питання для самопідготовки за темою 2

1. Які методи використовують для визначення доцільності стратегування?
2. Чому у процесі стратегування вагоме місце належить лідеру?
3. У чому полягає різниця між плануванням і прогнозуванням?
4. У яких випадках застосовують системний і ситуаційні підходи у процесі стратегування?
5. Які існують особливості використання інструментів діагностики внутрішнього та зовнішнього середовища об’єкта публічної сфери?
6. Який порядок розроблення стратегій загальнодержавного значення?
7. Які форми співпраці органів публічної влади з представниками громадських об’єднань використовуються для прийняття управлінських рішень?
8. У чому полягає суть застосування підходу “ЛІДЕР” при розробці державних, регіональних та місцевих стратегій і програм розвитку?
9. Які є види експертиз у стратегічному плануванні?
10. Який порядок проведення моніторингу й оцінювання стратегій і програм розвитку об’єкта дослідження?

Змістовий модуль 2. Нормативно-правова база та практичні засади стратегування на державному, регіональному і місцевому рівнях

Тема 3. Нормативно-правова база системи стратегічного управління та планування в Україні

Нормативно-правові акти щодо стратегічного управління на загальнодержавному, регіональному, місцевому рівнях і планування галузевого розвитку. Довгострокові, середньострокові й короткострокові прогнозно-програмні документи. Основні положення Конституції України, законів України “Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України”, “Про місцеве самоврядування в Україні”, “Про Кабінет Міністрів України”, “Про центральні органи виконавчої влади”, “Про місцеві державні адміністрації”, “Про засади державної регіональної політики”,

“Про державні цільові програми”, “Про регулювання містобудівної діяльності”, “Про стимулювання розвитку регіонів” та інших нормативно-правових актів, які регулюють підходи до стратегічного управління, планування та прогнозування. Інституціональне забезпечення та повноваження державних службовців і посадових осіб органів місцевого самоврядування у сфері управління, планування, соціально-економічного і культурного розвитку. Підходи до просторового планування, вимоги до генерального плану, зонування території, детального плану забудови, схема планування частини території району. Удосконалення системи нормативного забезпечення системи стратегічного управління та планування.

Питання для самопідготовки за темою 3

1. Чому суб'єктам публічного управління необхідно розробляти довгострокові, середньострокові та короткострокові прогнозно-програмні документи?
2. Які суб'єкти публічної сфери відповідають за планування галузевого розвитку?
3. Які основні положення розкриває Закон України “Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України”?
4. Яку роль відіграють центральні органи виконавчої влади у стратегічному плануванні?
5. Які існують державні цільові програми розвитку сільських територій?
6. Які нормативно-правові акти регулюють підходи до планування на місцевому рівні?
7. Який орган публічної влади затверджує державну стратегію регіонального розвитку?
8. Які функції виконують місцеві державні адміністрації у стратегуванні?
9. Які повноваження мають посадові особи органів місцевого самоврядування у сфері соціально-економічного розвитку територій?
10. Які існують підходи до просторового планування частини території району?

Тема 4. Стратегічне планування регіонального розвитку

Система планувальних документів у сфері державної регіональної політики. Цілі, напрями, суб'єкти та об'єкти державної регіональної політики. Державна регіональна фінансова політика. Фінансове забезпечення реалізації державної регіональної політики. Форми державного регулювання соціально-економічного розвитку регіонів. Стратегічні пріоритети державного регулювання регіонального розвитку в умовах децентралізації. Рейтинг соціально-економічного розвитку регіонів. Державна стратегія регіонального розвитку: мета, бачення, система принципів, порівняльна характеристика підходів, стратегічні та оперативні цілі. Механізми державного регулювання

регіонального розвитку та інструменти їх реалізації. Суб'єкти публічного управління та адміністрування, які забезпечують реалізацію державної стратегії регіонального розвитку. Програми соціально-економічного розвитку регіонів. Моніторинг загальнодержавних та регіональних стратегій і програм розвитку, оцінка результативності їх реалізації. Агенції регіонального розвитку. Державний фонд регіонального розвитку.

Питання для самопідготовки за темою 4

1. Які існують основні напрями державної регіональної політики?
2. Які фінансові інструменти забезпечують реалізацію державної регіональної політики?
3. Які стратегічні пріоритети державного регулювання регіонального розвитку лежать в основі національних інтересів?
4. На основі яких даних формується рейтинг соціально-економічного розвитку регіонів?
5. На яких принципах формується державна стратегія регіонального розвитку?
6. У чому полягає різниця між стратегічними та оперативними цілями державної стратегії регіонального розвитку?
7. Які інструменти використовуються у державному регулюванні розвитку регіонів?
8. Які суб'єкти публічного управління відповідають за реалізацію державної стратегії регіонального розвитку?
9. На який період розробляються програми соціально-економічного розвитку регіонів?
10. Які функції виконують агенції регіонального розвитку?

Тема 5. Стратегічне планування розвитку територій на місцевому рівні

Особливості матеріально-технічної та фінансової підтримки міжнародними програми технічної допомоги проєктів стратегічного характеру на місцевому рівні. Процес стратегічного планування розвитку об'єднаних територіальних громад: створення робочої групи з підготовки стратегічного плану розвитку громади; опитування мешканців щодо врахування місцевих ініціатив; організація роботи; проведення стратегічного аналізу; прогнози, моделювання сценаріїв і здійснення стратегічного вибору; розробка плану дій; громадське обговорення і схвалення стратегії; моніторинг і впровадження стратегічного плану. Управління реалізацією стратегії розвитку об'єднаної територіальної громади. Порядок підготовки та подання проєктів до Державного фонду регіонального розвитку. Критерії оцінювання проєктів. Порядок використання коштів ДФРР. Інвестиційно-інноваційні проєкти розвитку сільських територій на засадах кооперативних відносин.

Питання для самопідготовки за темою 5

1. Хто з посадових осіб органів місцевого самоврядування відповідає за формування та реалізацію стратегії розвитку територіальної громади?
2. Як здійснюється створення робочої групи для стратегування розвитку об'єднаної територіальної громади?
3. Які існують форми опитування мешканців населеного пункту для врахування їх пропозицій до стратегічного плану?
4. Як здійснюється обговорення та схвалення стратегії розвитку на місцевому рівні?
5. Які техніки використовуються для моніторингу і впровадження стратегічного плану?
6. Чому програми міжнародної технічної допомоги надають підтримку проектам стратегічного характеру на місцевому рівні?
7. Які міжнародні програми сприяють розвитку сільських територій?
8. Яких правил необхідно дотримуватися під час розроблення проекту для подання на фінансування з ДФРР?
9. За якими критеріями оцінюють подані проекти розвитку територіальних громад на розгляд до ДФРР?
10. Які інвестиційно-інноваційні проекти впроваджуються для розвитку сільських територій на засадах кооперативних відносин?

**Структура навчальної дисципліни
“Технології стратегування в публічному управлінні”**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	усього	у тому числі			
		л	п	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади застосування технологій стратегування в публічному управлінні					
Тема 1. Теоретичні засади стратегічного управління та планування	30	2	2		26
Тема 2. Методологічний інструментарій застосування технологій стратегування об'єктів публічної сфери	30	2	2		26
Разом за змістовим модулем 1	60	4	4		52
Змістовий модуль 2. Нормативно-правова база та практичні засади стратегування на державному, регіональному і місцевому рівнях					
Тема 3. Нормативно-правова база системи стратегічного управління та планування в Україні	30	2	0		28
Тема 4. Стратегічне планування регіонального розвитку	30	1	1		28
Тема 5. Стратегічне планування розвитку територій на місцевому рівні	30	1	1		28
Разом за змістовим модулем 2	90	4	2		84
Усього годин	150	8	6		136

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретичні засади стратегічного управління та планування	2
2	Методологічний інструментарій застосування технологій стратегування об'єктів публічної сфери	2
3	Стратегічне планування регіонального розвитку	1
4	Стратегічне планування розвитку територій на місцевому рівні	1
Усього		6

5. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань слухачами

Питання для підготовки до семестрового екзамену

1. Місце стратегування у розвитку об'єкта публічної сфери.
2. Спільні та відмінні риси стратегічного управління та планування.
3. Наукові школи стратегічного управління.
4. Стратегічне мислення та підходи до бачення стратегії.
5. Система стратегічного управління в Україні.
6. Мета, цілі та завдання стратегічного планування.
7. Суб'єкти й об'єкти стратегічного планування.
8. Класифікація, принципи та функції стратегічного планування.
9. Підходи до стратегічного планування.
10. Методи стратегічного планування.
11. Базові інструменти стратегічного планування.
12. Цілі сталого розвитку в основі формування та реалізації стратегічних документів держави.
13. Етапи розробки стратегії для органів публічної влади.
14. Механізми формування та реалізації стратегій.
15. Практики стратегічного управління та планування розвинених країн світу.
16. Стратегування як постійний процес у публічному управлінні.
17. Передумови та доцільність стратегування.
18. Прийняття науково-обґрунтованих управлінських рішень в умовах постійних змін і викликів суспільства.
19. Лідерство та командна робота під час стратегічного планування.
20. Використання управлінських технологій під час розроблення стратегії розвитку об'єкта дослідження.
21. Застосування системного та ситуаційного аналізу під час стратегування.
22. Планування, прогнозування та моделювання як технології стратегування.
23. Управління змінами в основі стратегічного планування.
24. Історичний підхід до стратегування.
25. Модернізаційний підхід до стратегування.
26. Системний та ситуаційний підхід до стратегування.
27. Інструменти діагностики внутрішнього та зовнішнього середовища: PEST- та SWOT-аналіз.
28. Урахування потенційних ризиків під час стратегування.
29. Системний підхід до розроблення національних стратегій, концепцій і програм.
30. Соціально-економічне прогнозування та планування.
31. Залучення громадськості до прийняття управлінських рішень.

32. Особливості застосування підходу “ЛІДЕР” при розробці державних, регіональних та місцевих стратегій і програм розвитку.

33. Експертиза у стратегічному плануванні.

34. Інформаційно-консультаційне забезпечення та дорадчий супровід суб’єктів стратегічного управління та планування.

35. Моніторинг та оцінювання стратегій і програм розвитку об’єкта дослідження.

36. Нормативно-правові акти щодо стратегічного управління на загальнодержавному, регіональному, місцевому рівнях та планування галузевого розвитку.

37. Довгострокові, середньострокові та короткострокові прогнозно-програмні документи держави.

38. Основні положення Закону України “Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України”.

39. Основні положення Закону України “Про засади державної регіональної політики”.

40. Основні положення Закону України “Про державні цільові програми”.

41. Інституціональне забезпечення та повноваження державних службовців і посадових осіб органів місцевого самоврядування у сфері управління, планування, соціально-економічного і культурного розвитку.

42. Підходи до просторового планування території.

43. Основні вимоги до планування частини території району.

44. Удосконалення системи нормативного забезпечення системи стратегічного управління та планування.

45. Система планувальних документів у сфері державної регіональної політики.

46. Цілі, напрями, суб’єкти та об’єкти державної регіональної політики.

47. Державна регіональна фінансова політика.

48. Фінансове забезпечення реалізації державної регіональної політики.

49. Форми державного регулювання соціально-економічного розвитку регіонів.

50. Стратегічні пріоритети державного регулювання регіонального розвитку в умовах децентралізації.

51. Рейтинг соціально-економічного розвитку регіонів.

52. Державна стратегія регіонального розвитку: мета, бачення, система принципів, порівняльна характеристика підходів, стратегічні та оперативні цілі.

53. Механізми державного регулювання регіонального розвитку та інструменти їх реалізації.

54. Суб’єкти публічного управління та адміністрування, які забезпечують реалізацію державної стратегії регіонального розвитку.

55. Програми соціально-економічного розвитку регіонів.

56. Моніторинг загальнодержавних та регіональних стратегій і програм розвитку, оцінка результативності їх реалізації.

57. Агенції регіонального розвитку.

58. Порядок підготовки та подання проєктів до Державного фонду регіонального розвитку.

59. Особливості матеріально-технічної та фінансової підтримки міжнародними програми технічної допомоги проєктів стратегічного характеру на місцевому рівні.

60. Процес стратегічного планування розвитку об'єднаних територіальних громад.

Зразок завдання для визначення рівня засвоєння знань слухачами

Теоретична частина

1. Використання управлінських технологій під час розроблення стратегії розвитку об'єкта дослідження.

2. Основні положення Закону України “Про державні цільові програми”.

Тестова частина

1. Який Закон України визначає правові, економічні та організаційні засади формування цілісної системи прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку України?

а) “Про засади державної регіональної політики”;

б) “Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України”;

в) “Про державні цільові програми”;

г) “Про стимулювання розвитку регіонів”.

2. До якого методу стратегічного планування належить опитування мешканців територіальної громади за допомогою анкетування?

а) системного аналізу;

б) соціологічного дослідження;

в) програмно-цільового методу;

г) PEST-аналізу.

3. Комплекс взаємопов'язаних завдань і заходів, які спрямовано на розв'язання найважливіших проблем розвитку держави, окремих галузей економіки або адміністративно-територіальних одиниць, виконуються із залученням коштів державного бюджету та узгоджені за строками виконання, складом виконавців, ресурсним забезпеченням – це:

а) стратегія;

б) концепція;

в) державна цільова програм;

г) перспективний план розвитку території.

4. Складовими SWOT-аналізу є:

а) сильні сторони;

- б) слабкі сторони;
- в) можливості та загрози;
- г) усі відповіді вірні.

5. До документів, що визначають державну регіональну політику, не належить:

- а) Державна стратегія регіонального розвитку України;
- б) регіональна стратегія розвитку;
- в) інвестиційна програма, спрямовані на розвиток регіону;
- г) концепція розвитку територіальної громади.

6. У бланку відповідей поєднайте кожну назву понять з їх визначеннями:

1) програмно-цільовий метод	в) дає можливість встановити спільні та відмінні риси у публічному управлінні;
2) порівняльний підхід	г) дозволяє виявити сильні й слабкі сторони, можливості й загрози об'єкта/предмета дослідження, встановити зв'язки між ними.
3) PEST-аналіз	б) дозволяє зрозуміти, як зовнішні сили впливають на предмет дослідження;
4) SWOT-аналіз	а) дозволяє вирішити певні завдання або сприяє досягненню визначених параметрів соціально-економічного розвитку об'єкта дослідження через розробку програми.

7. Систематичний процес, за допомогою якого організація, регіон чи територіальна громада прогнозує та планує свою діяльність на майбутнє – це:

- а) стратегічне управління;
- б) стратегічне планування;
- в) системний аналіз;
- г) програмно-цільовий підхід.

8. Стратегії розвитку територіальних громад розробляються та схвалюються:

- а) громадськими об'єднаннями;
- б) політичними партіями;
- в) представниками бізнесу;
- г) органами місцевого самоврядування за участі представників громади.

9. У чому полягає суть державної регіональної політики?

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

10. Яка роль лідера та командної роботи у стратегуванні?

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

6. Методи навчання

Під час викладання курсу передбачено використання методики проблемного навчання, технології дистанційного навчання та модульно-рейтингова системи навчання.

На лекціях зосереджується увага слухачів на вивченні окремих технологій стратегування із наведенням прикладів використання методичного інструментарію. Надаються практичні рекомендації щодо планування об'єктів публічної сфери. Лекційний матеріал подається у формі тестових слайдів, схем, графіків, відеофайлів, онлайн-курсів, тренінгів.

Формування вмінь слухачів за визначеними темами практичних занять відбувається у формі: презентації результатів індивідуальної та колективної роботи; дискусії, круглого столу; виконання практичних завдань; тестування або написання контрольної роботи під час проміжних атестацій.

Самостійна робота полягає у самостійному опрацюванні слухачами визначених тем у програмі, нормативно-правової бази, навчально-методичної, наукової літератури та інших джерел інформації та передбачає надання відповідей на запитання для самоконтролю. Під час самостійної роботи слухач працює над стратегічним планом розвитку об'єкта дослідження.

7. Форми контролю

Видами контролю знань здобувачів вищої освіти є поточний контроль, проміжна та підсумкова атестації. Поточний контроль у формі опитування та виконання завдань здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи. Проміжна атестація (поточний модульний контроль) проводиться у формі тестування або написання контрольної роботи після вивчення програмного матеріалу кожного змістового модуля. Семестрова атестація проводиться у формі семестрового екзамену у письмовій (електронній) формі за екзаменаційними білетами.

8. Розподіл балів, які отримують слухачі

Оцінювання слухачів відбувається згідно Положення про екзамени та заліки у Національному університеті біоресурсів і природокористування України, затвердженого Вченою радою НУБіП України 27.12.2019 року, протокол №5. Після проведення проміжних атестацій із змістових модулів і визначення їх рейтингових оцінок визначається рейтинг здобувача вищої освіти з навчальної роботи R_{nr} (не більше 70 балів). Для визначення рейтингу слухача із засвоєння дисципліни $R_{дис}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи R_{nr} (до 70 балів): $R_{дис} = R_{nr} + R_{ат}$.

Рейтинг здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни у балах переводиться у національні оцінки згідно з таблиці 1.

Таблиця 1

Співвідношення між рейтингом здобувача вищої освіти і національними оцінками

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Оцінка **“Відмінно”** виставляється здобувачу вищої освіти, який систематично працював протягом семестру, показав під час екзамену різнобічні і глибокі знання програмного матеріалу, вміє успішно виконувати завдання, які передбачені програмою, засвоїв зміст основної та додаткової літератури, усвідомив взаємозв'язок окремих розділів дисципліни, їхнє значення для майбутньої професії, виявив творчі здібності у розумінні та використанні навчально-програмного матеріалу, проявив здатність до самостійного оновлення і поповнення знань.

Оцінка **“Добре”** виставляється здобувачу вищої освіти, який виявив повне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, що рекомендована програмою, показав достатній рівень знань з дисципліни і здатний до їх самостійного оновлення та поповнення у ході подальшого навчання та професійної діяльності.

Оцінка **“Задовільно”** виставляється здобувачу вищої освіти, який виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та наступної роботи за професією, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, допустив окремі похибки у відповідях на іспиті і при виконанні іспитових завдань, але володіє необхідними знаннями для подолання допущених похибок під керівництвом науково-педагогічного працівника.

Оцінка **“Незадовільно”** виставляється здобувачу вищої освіти, який не виявив достатніх знань основного навчально-програмного матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може без допомоги викладача використати знання при подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи.

9. Методичне забезпечення

Навчально-методичний комплекс включає робочу програму, курс лекцій, презентаційні матеріали, завдання для виконання практичних робіт, питання для самопідготовки, комплект тестових завдань для проведення поточного модульного контролю, комплект екзаменаційних білетів, електронний курс.

10. Рекомендована література

Основна:

1. Аналіз державних стратегічних документів України щодо врахування адаптованих для України Цілей Сталого Розвитку до 2030 року : аналіт. доп. – Київ : Інститут суспільно-економічних досліджень. 2017. 84 с.
2. Глобальні Цілі Сталого Розвитку 2015-2030. Програма розвитку ООН. URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals.html>
3. Концепція соціально-економічного розвитку села (на прикладі Богуславецької сільської територіальної громади Золотоніського району Черкаської області) / А. Ф. Головчук, С. М. Приліпко, Ю. І. Єгоров та ін. – Умань : Вид-ць “Сочінський”, 2011. – 145 с
4. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України : Закон України від 23 березня 2000 р. № 1602-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
5. Про державні цільові програми: Закон України від 18 березня 2004 р. № 1621-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
6. Про засади державної регіональної політики: Закон України від 5 лютого 2015 року № 156-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
7. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року: постанова Кабінету Міністрів України від 06 серпня 2014 року № 385 [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
8. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2027 року: проект постанови Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://www.minregion.gov.ua>
9. Про Концепцію державної регіональної політики: Указ Президента України від 25 травня 2001 року № 341/2001. [Електронний ресурс] : Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
10. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21 травня 1997 р. № 280/97-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
11. Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України від 17 лютого 2011 р. № 3038-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

12. Про стимулювання розвитку регіонів: закон України від 8 вересня 2005 року № 2850-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

13. Порядок розроблення Державної стратегії регіонального розвитку України і плану заходів з її реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених Стратегії і плану заходів: постанова Кабінету Міністрів України від 11.11.2015 р. № 931.

14. Публічне управління : термінол. слов. / уклад. : В. С. Куйбіда, М. М. Білинська, О. М. Петроє та ін. ; за заг. ред. В. С. Куйбіди, М. М. Білинської, О. М. Петроє. – Київ : НАДУ, 2018. – 224 с.

15. Публічне управління розвитком регіонів у процесі побудови сервісно-орієнтованої держави: теорія, методологія та практика : монографія / [авт. кол. викладачів, докторантів – виконавців НДР каф. регіон. упр., місц. самоврядування та упр. містом НАДУ] ; за заг. ред. Н. В. Васильєвої, О. І. Васильєвої. – Київ : НАДУ, 2018. – 304 с.

16. Романюк С.А. Теорія та практика стратегічного управління: монографія / С. А. Романюк ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – Київ : НАДУ, 2019. – 231 с.

17. Стратегічне планування: навч. посіб. / М.А. Латинін, Т.М. Лозинська, І.В. Дунаєв ; за заг. ред. д.е.н., проф. О.Ю. Амосова. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Х. : Вид-во ХарРІ НАДУ “Магістр”, 2012. – 215 с.

18. Стратегічне управління та політичне прогнозування в публічній сфері : навч. посіб. / авт. кол. : С. О. Телешун, І. В. Рейтерович, С. В. Ситник, О. Г. Пухкал та ін. ; за заг. ред. С. О. Телешуна, д-ра політ. наук, проф. – Київ : НАДУ, 2018. – 192 с.

19. Тертичка В.В. Стратегічне управління: підручник / Валерій Тертичка. – Київ: “К.І.С”, 2017. – 932 с.

20. Ткачук А.Ф. Стратегічне планування у громаді (навчальний модуль) / Анатолій Ткачук, Василь Кашевський, Петро Мавко. – К. : ІКЦ “Легальний статус”, 2016. – 96 с.

Допоміжна:

1. Приліпко С. М. Грант як фінансовий інструмент вирішення проблем сільських територіальних громад органами місцевого самоврядування / С. М. Приліпко // Соціальний розвиток сільських регіонів : кол. монографія [Вип. 3] / за ред. А. М. Шатохіна, М. В. Костюк. – Умань : ВПЦ “Візаві” (Вид-ць “Сочінський”), 2018. – С. 71-77.

2. Приліпко С. М. Кадрове забезпечення органів місцевого самоврядування у світлі децентралізації влади в Україні / С. М. Приліпко, О. І. Васильєва // Проблеми реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування в Україні : монографія / авт. кол. : Т. Е. Василевська, І. Г. Сурай, О. І. Васильєва та ін. ; за заг. ред. Т. Е. Василевської. – Київ : НАДУ, 2018. – С. 155-164.

3. Приліпко С. М. Концептуальні засади публічного управління комплексним розвитком сільських територій через активізацію діяльності

обслуговуючих кооперативів / С. М. Приліпко // Публічне урядування – № 3(13) – травень. – Київ : ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2018. – С. 176-187.

4. Приліпко С. М. Механізми публічного управління концептуальними засадами сталого розвитку сільських територій на регіональному рівні / С. М. Приліпко // Сучасні проблеми державного управління в умовах системних змін : зб. наук. пр. Донецького державного університету управління. Серія : Державне управління. – Маріуполь, ДонДУ, 2017. – Т. XVIII, вип. 302. – С. 193-203.

5. Приліпко С. М. Обслуговуюча кооперація як важливий елемент комплексного розвитку сільських територій в умовах децентралізації влади / С. М. Приліпко // Право та державне управління : зб. наук. пр. ; за ред. О. В. Покатаєвої [у 2-х т.]. – Запоріжжя : КПУ, 2018. – № 2 (31). – Т. 2. – С. 134-139.

6. Приліпко С. М. Роль державного регулювання у забезпеченні соціально-економічного розвитку сільських територій / С. М. Приліпко // Соціальний розвиток сільських регіонів : матер. Міжнар. наук.-прак. конф. (Умань, 2014 р.) ; за ред. А. М. Шатохіна. – Умань : ВПЦ “Візаві” (Вид-ць “Сочінський”), 2014. – Вип. II. – С. 21-26

7. Приліпко С. М. Публічне управління розвитком територій на основі реалізації проєктів державно-приватного партнерства на засадах сталого розвитку. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2020. № 2. – URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=1559> (дата звернення: 24.03.2020). DOI: [10.32702/2307-2156-2020.2.2](https://doi.org/10.32702/2307-2156-2020.2.2)

Інформаційні ресурси:

1. Навчальний портал НУБіП України <https://elearn.nubip.edu.ua/>
2. Офіційний портал Верховної ради України <https://rada.gov.ua/>
3. Офіційний портал про реформу децентралізації владних відносин в Україні <https://decentralization.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Державного фонду регіонального розвитку <http://dfrr.minregion.gov.ua/>
5. Офіційний сайт швейцарсько-українського проєкту DESPRO “Підтримка децентралізації в Україні” <https://despro.org.ua/>
6. Урядовий портал <https://www.kmu.gov.ua/>